

EUROPEES PARLEMENT

2004



2009

Commissie vervoer en toerisme

2008/0195(COD)

17.2.2009

ADVIES

van de Commissie vervoer en toerisme

aan de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

inzake het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2002/15/EG betreffende de organisatie van de arbeidstijd van personen die mobiele werkzaamheden in het wegvervoer uitoefenen (COM(2008)0650 – C6-0354/2008 – 2008/0195(COD))

Rapporteur voor advies: Johannes Blokland

PA_Legam

BEKNOPTE MOTIVERING

Het Commissievoorstel

Richtlijn 2002/15/EG regelt de arbeidstijd van personen die mobiele werkzaamheden in het wegvervoer uitoefenen. Dit betreft in de eerste plaats mobiele werknemers, die in dienst zijn van een onderneming, en vanaf 23 maart 2009 ook zelfstandige bestuurders, die als eigen ondernemer werkzaam zijn, tenzij voor die datum besloten wordt deze laatste categorie van de werking van de richtlijn uit te sluiten. De bepalingen omtrent arbeidstijd van deze richtlijn komen bovenop de bepalingen voor rij- en rusttijden voor mobiele werknemers in het wegvervoer zoals vastgesteld in Verordening 561/2006 (voorheen 3820/85).

Het onderscheid tussen mobiele werknemers en zelfstandige bestuurders heeft in de praktijk problemen opgeleverd, door het optreden van zogenaamde 'schijnzelfstandigen'. Dit zijn personen die weliswaar formeel als zelfstandig ondernemer te boek staan en als zelfstandig bestuurder opereren, maar de facto deze werkzaamheden slechts voor één andere onderneming uitvoeren. Eigenlijk functioneren zij alsof zij werknemers van deze andere onderneming zijn.

Om dit probleem op te lossen stelt de Commissie in haar voorstel COM(2008)0650 voor om de definitie van 'mobiele werknemer' zodanig te wijzigen, dat 'schijnzelfstandigen' voortaan ook onder deze definitie vallen, en daarmee moeten voldoen aan de bepalingen omtrent arbeidstijden. De Commissie komt tot de conclusie dat het niet zinnig is om ook echte zelfstandige bestuurders onder het bereik van de richtlijn te laten vallen. Zij zijn zelfstandige ondernemers, die vrij zijn in het indelen van hun arbeidstijd. De schijnzelfstandigen worden onder het bereik van de richtlijn gebracht door onder de definitie van mobiele werknemer ook personen te rekenen die weliswaar formeel niet aan een werkgever gebonden zijn, maar die de facto:

- hun activiteiten niet vrij kunnen organiseren, of
- voor hun inkomen niet rechtstreeks afhankelijk zijn van gemaakte winst, of
- niet met verschillende klanten kunnen werken.

In de tweede plaats stelt de Commissie voor om het begrip 'nachtarbeid' ruimer te interpreteren. Volgens richtlijn 2002/15 is de nacht een periode van ten minste vier uur, zoals omschreven in nationale wetgeving en gelegen tussen de tijdstippen 0.00 en 07.00 uur. Nachtarbeid is momenteel gedefinieerd als elk werk, hoe kort of lang ook, in die periode. De Commissie stelt nu voor, om arbeid pas als nachtarbeid te definiëren als ten minste gedurende twee uur in deze periode daadwerkelijk gewerkt is.

In de derde plaats stelt de Commissie voor om een nieuw artikel over handhaving in te voegen. Hierbij moet bedacht worden dat handhaving van arbeidstijd plaatsvindt in het land van vestiging door de aldaar bevoegde inspectie. Arbeidstijden zullen dus niet tijdens wegcontroles, die ook in andere lidstaten kunnen plaatsvinden, gecontroleerd worden, maar uitsluitend in en door het land van vestiging.

Standpunt en amendementen van de rapporteur

Uw rapporteur kan in grote lijnen instemmen met het Commissievoorstel. Het is goed dat schijnzelfstandigen worden behandeld als werknemers met beperkingen aan hun arbeidstijd, aangezien zij de facto ook als werknemers voor een andere onderneming werken. Uw rapporteur steunt tevens de opvatting van de Commissie dat echte zelfstandige bestuurders niet onder deze

richtlijn dienen te vallen. Het is daarom juist dat in het Commissievoorstel artikel 2, lid 1, in die zin gewijzigd wordt.

Desalniettemin betreurt uw rapporteur het ten eerste dat dit Commissievoorstel zo laat is verschenen. Zelfs wanneer Europees Parlement en Raad in een snelle eerste lezing tot overeenstemming zouden komen, kan de gewijzigde richtlijn niet voor 23 maart 2009 in werking treden. Uw rapporteur roept de lidstaten op om, in afwachting van de gewijzigde richtlijn, na 23 maart 2009 de handhaving in de geest van de huidige richtlijn voort te zetten, totdat de gewijzigde richtlijn in werking getreden is.

Ten aanzien van nachtarbeid deelt uw rapporteur de mening van de Commissie, dat meer flexibiliteit geboden is dan de huidige richtlijn biedt. Overschrijdingen van enkele minuten tot zelfs twee uur moeten mogelijk zijn. Uw rapporteur meent dan echter wel dat de definitie van 'nachtijd' moet worden aangepast. Deze moet volgens de huidige richtlijn maximaal vier uren omvatten, en kan met een overschrijding van twee uur dus tot de facto twee uren gereduceerd worden. Dit is te kort voor een goede nachtrust. Uw rapporteur stelt daarom voor om nachtjijd te definiëren als een vaste periode tussen 0.00 en 06.00 uur.

Uw rapporteur steunt de toevoeging van een artikel over handhaving, zoals de Commissie voorstelt. Om de lidstaten aan te sporen deze handhaving ook daadwerkelijk en zonder discriminatie uit te voeren, stelt hij een aanscherping van dit nieuwe artikel 11 bis voor.

Ten slotte is uw rapporteur van mening dat, in het kader van een evenwichtige verdeling van werktijd en rusttijd over de week, het goed zou zijn om ook de definitie van 'week' aan te passen. Teneinde een vaste periode van rust te creëren die zowel de kwaliteit van de arbeid, de verkeersveiligheid als het welzijn van de burgers ten goede komt, dient het grootste gedeelte van de zondag van deze definitie te worden uitgesloten.

AMENDEMENTEN

De Commissie vervoer en toerisme verzoekt de ten principale bevoegde Commissie werkgelegenheid en sociale zaken onderstaande amendementen in haar verslag op te nemen:

Amendement 1

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit Overweging 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(1 bis) Mobiele werknemers op wie Verordening (EG) nr. 561/2006 niet van toepassing is, moeten onder het toepassingsgebied van deze richtlijn vallen.

Motivering

Het feit dat Verordening (EG) nr. 561/2006 betreffende de rij- en rusttijden en ook de arbeidstijdrichtlijn niet van toepassing zijn op sommige mobiele werknemers, leidt enerzijds tot concurrentievervalsing en vormt anderzijds een bedreiging voor de verkeersveiligheid.

Amendement 2

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit Overweging 14 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

*Amendement
(14 bis) Overeenkomstig de algemene beginselen van de communautaire wetgeving moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de sancties die wegens niet-naleving van deze richtlijn worden opgelegd, passend, effectief, proportioneel en ontradend zijn.*

Amendement 3

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit Artikel 1 – punt 2 – letter b Richtlijn 2002/15/EG Artikel 3 – letter d

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

"'mobiele werknemers': omvat tevens iedere persoon die niet aan een werkgever gebonden is door een arbeidsovereenkomst of enige andere arbeidsrechtelijke ondergeschiktheidsrelatie, maar:

Schrappen

i. die de bedoelde activiteiten niet vrij kan organiseren;

ii. wiens inkomen niet rechtstreeks afhankelijk is van de gemaakte winst;

iii. die niet vrij is om individueel of in samenwerking met andere zelfstandige bestuurders handelsbetrekkingen met verscheidene klanten te onderhouden."

Motivering

Het probleem van de "valse" zelfstandige bestuurders (schijnzelfstandigen) is een kwestie die reeds door de lidstaten wordt gecontroleerd; bijgevolg is hiervoor geen regeling op Europees niveau vereist.

Amendement 4

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 2 - letter b bis (nieuw)

Richtlijn 2002/15/EG

Artikel 3 – letter d – alinea 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Over het algemeen houden de lidstaten rekening met alle relevante informatie. Bijgevolg worden personen die krachtens andere nationale en/of EU-regelgeving (bijvoorbeeld fiscale en sociale wetgeving) als zelfstandige worden erkend, niet beschouwd als mobiele werknemer in de zin van deze richtlijn.

Motivering

De criteria om vast te stellen of een operator een mobiele werknemer dan wel een zelfstandige is, moeten flexibel zijn om ervoor te zorgen dat ondernemers belangstelling blijven hebben om initiatieven te nemen en nieuwe activiteiten te ontwikkelen. Operatoren die reeds krachtens andere nationale en/of EU-regelgeving als zelfstandige zijn erkend, moeten dit ook krachtens deze richtlijn blijven.

Amendement 5

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 2 – letter d bis (nieuw)

Richtlijn 2002/15/EG

Artikel 3 – letter g

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

d bis) punt g) wordt als volgt gewijzigd:
g) "week": de periode tussen maandag 00.00 uur en zondag 24.00 uur; deze definitie doet evenwel geen afbreuk aan nationale wetgeving die de zondag als wekelijkse rustdag erkent, met een rijverbod op die dag tot gevolg;

Amendement 6

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 2 – letter d ter (nieuw)

Richtlijn 2002/15/EG

Artikel 3 – letter h

PE416.565v02-00

6/9

AD\765406NL.doc

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

d ter) punt h) wordt als volgt gewijzigd:

h) "nachtijd": de periode tussen 00.00 uur en 06.00 uur;

Motivering

Het huidige voorstel biedt lidstaten de gelegenheid om de nachttijd de facto te reduceren tot twee uur. Dit leidt tot een te korte nachtrust. De onder punt h) voorgestelde flexibiliteit is enkel acceptabel als dit gepaard gaat met een heldere en redelijke definitie voor "nachtijd". Daarnaast maakt dit amendement een einde aan de onduidelijkheid die nu bestaat tussen de verschillende lidstaten ten aanzien van nachttijd.

Amendement 7

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 2 – letter e

Richtlijn 2002/15/EG

Artikel 3 – letter i

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

i) 'nachtarbeid': werkzaamheden gedurende een arbeidstijd die minstens twee tijdens de nacht gepresteerde werkuren omvat.

Niet van toepassing op de Nederlandse versie.

Amendement 8

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 6

Richtlijn 2002/15/EG

Artikel 11 bis – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1. De lidstaten zetten een systeem voor passend en regelmatig toezicht en controle op om een correcte en consequente toepassing van de in deze richtlijn vastgestelde regels te waarborgen. Zij zorgen ervoor dat de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van de richtlijn over voldoende gekwalificeerde inspecteurs beschikken en nemen daartoe alle passende maatregelen.

1. De lidstaten zetten een systeem voor passend, **niet-discriminatoir** en regelmatig toezicht en controle op om een correcte en consequente toepassing van de in deze richtlijn vastgestelde regels te waarborgen. Zij zorgen ervoor dat de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van de richtlijn over voldoende gekwalificeerde inspecteurs beschikken en nemen daartoe alle passende maatregelen.

Motivering

Bescherming van ondernemingen tegen discriminerende handhaving is noodzakelijk.

Amendement 9

Voorstel voor een richtlijn – wijzigingsbesluit

Artikel 1 – punt 6

Richtlijn 2002/15/EG

Artikel 11 bis – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. De lidstaten zetten een systeem voor passend en regelmatig toezicht en controle op om een correcte en consequente toepassing van de in deze richtlijn vastgestelde regels te waarborgen. Zij zorgen ervoor dat de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van de richtlijn over voldoende gekwalificeerde inspecteurs beschikken en nemen daartoe alle passende maatregelen.

Amendement

1. De lidstaten zetten een systeem voor passend en regelmatig toezicht en controle op om een correcte en consequente toepassing van de in deze richtlijn vastgestelde regels te waarborgen. ***Indien de rij- en rusttijden van Verordening (EG) nr. 561/2006 in die mate worden overtreden dat daarmee ook de arbeidstijd wordt overtreden, dienen de lidstaten in ieder geval tot controle en handhaving van de arbeidstijd over te gaan. Voorts*** zorgen ***zij*** ervoor dat de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van de richtlijn over voldoende gekwalificeerde inspecteurs beschikken en nemen daartoe alle passende maatregelen.

Motivering

Momenteel is er geen verbinding tussen de handhaving van rij- en rusttijden en van arbeidstijd, hoewel deze twee logisch met elkaar samenhangen. Uw rapporteur is van mening dat arbeidstijd in ieder geval (maar niet alleen) gecontroleerd en gehandhaafd moet worden, indien door een langere overtreding van de rij- en rusttijden automatisch ook de arbeidstijd wordt overschreden

PROCEDURE

Titel	Organisatie van de arbeidstijd van personen die mobiele werkzaamheden in het wegvervoer uitoefenen
Document- en procedurenummers	COM(2008)0650 – C6-0354/2008 – 2008/0195(COD)
Commissie ten principale	EMPL
Advies uitgebracht door Datum bekendmaking	TRAN 21.10.2008
Rapporteur voor advies Datum benoeming	Johannes Blokland 4.11.2008
Behandeling in de commissie	21.1.2009 16.2.2009
Datum goedkeuring	17.2.2009
Uitslag eindstemming	+: 21 -: 20 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Gabriele Albertini, Inés Ayala Sender, Etelka Barsi-Pataky, Paolo Costa, Michael Cramer, Luis de Grandes Pascual, Arūnas Degutis, Petr Duchoň, Saïd El Khadraoui, Emanuel Jardim Fernandes, Francesco Ferrari, Georg Jarzembowski, Stanisław Jałowiecki, Timothy Kirkhope, Jaromír Kohlíček, Sepp Kusstatscher, Jörg Leichtfried, Bogusław Liberadzki, Eva Lichtenberger, Marian-Jean Marinescu, Erik Meijer, Josu Ortuondo Larrea, Reinhard Rack, Ulrike Rodust, Luca Romagnoli, Brian Simpson, Renate Sommer, Dirk Sterckx, Ulrich Stockmann, Michel Teychenné, Silvia-Adriana Ţicău
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Zsolt László Becsey, Johannes Blokland, Philip Bradbourn, Luigi Cocilovo, Jas Gawronski, Pedro Guerreiro, Lily Jacobs, Rosa Miguélez Ramos, Dominique Vlasto, Corien Wortmann-Kool